

KREDARICA

BILTEN DRUŠTVA SLOVENCEV V NOVEM SADU

ISSN 1821-1070 Letnik XV. št. 59-60 E-mail: pisarna@kredarica.org Novi Sad julij-december 2015

DOBRODOŠLI DOMA

MOJA HIŠA JE TVOJ DOM

**OBISK UČENCEV IZ PIŠEC
IN NOVEGA MESTA**

PREDSTAVNIKI URADA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU IN MINISTRSTVA ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT NA SREČANJU S SLOVENSKIMI DRUŠTVI V VOJVODINI V DS KREDARICA V NOVEM SADU

V sredo 14.10.2015 so se v prostorih DS Kredarica zbrali predstavniki slovenskih društev na področju Vojvodine, kjer so visoki predstavniki iz Slovenije organizirali srečanje. V delegaciji iz Slovenije sta bila višja svetovalca iz Urada, Suzana Martinez in Marjan Cukrov, ter Marko Koprivc iz Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport. V delegacijah iz slovenskih društev so bili predsednik DS Emona iz Rume, Zoran Jovičić, predsednik DS Triglav iz Subotice Igor Race s člani, predsednik DS Planika iz Zrenjanina, Rudolf Tot in učiteljica Milena Spremo ter člani njihovega društva in gostitelji DS Kredarica predsednik Ivan Zavrtanik s člani Upravnega odbora.

Predsednik DS Kredarica Ivan Zavrtanik je na začetku srečanja pozdravil visoke predstavnike iz Slovenije in predsednike društev, pohvalil tudi namen srečanja in izrazil željo in pripravljenost, da srečanje preraste v tradicionalni sestanek v Novem Sadu. Dodal je tudi, da je takšen sestanek zelo pomemben za društva, saj lahko vsi skupaj na enem mestu podelimo skupne izkušnje in se med seboj tudi bolje v prihodnje spoznavamo in tako tudi bolj plodno sodelujemo.

Tema sestanka je bil pregled aktivnosti društev, ki so jih imeli v tekočem letu 2015 in dopolnilni pouk kot gonilna sila negovanja slovenskega jezika, kulture in tradicije in informacije za razne možnosti izobraževanja v Sloveniji za člane društva, predvsem mlade in kot glavna tema: Razpis Urada za dodelitev sredstev za delovanje društev in projektov v naslednjem letu 2016.

Marjan Cukrov se je zahvalil in pozdravil prisotne in na kratko opisal vlogo in delo, ki ga opravlja Urad za slovenska društva ali skupnosti izven matične domovine. Dodal je tudi, da bo Urad do konca oktobra

objavil razpis za dodelitev sredstev in tu so se prisotni največ pogovarjali o aktivnostih, ki bi prišle v poštev na razpisu.

Nato je vsako društvo podalo pregled oziroma poročilo o dejavnostih društva v letu 2015. Predstavniki DS Kredarica so na srečanju prebrali poročilo o aktivnostih in posameznih projektih, ki so ga pripravili za ta namen in ga vročili predstavnikom Urada. Visoki gostje so pohvalili društvo in povedali, da je društvo kljub notranjim težavam odlično izpeljalo in premostilo težave in nadaljevalo delovanje na zdravih temeljih. V nadaljevanju je Marko Koprivc opisal delovanje ministrstva in vlogo dopolnilnega pouka slovenskega jezika izven domovine in možnosti izpopolnjevanja na poletnih in zimskih šolah v Sloveniji za učence, ki pridno obiskujejo pouk. Učiteljica Rut Zlobec je podala poročilo o potekanju pouka, ki ga opravlja v okviru društev in njene izkušnje in zanimanja zanj. Koprivc je še poudaril, da Slovenija oz. ministrstvo v popolnosti krije stroške pouka in da so pouk in poletne ali zimske šole brezplačne ali pa so potrebna res minimalna doplačila. Dodal je še, da imajo slovenski potomci možnost krajše izmenjave od enega do šestih mesecev tudi v srednjih šolah in ne samo na fakultetah in da pokrivajo stroške bivanja v internatu tudi za ta namen, vendar sama organizacija mora biti v skladu z veljavnimi predpisi o srednješolskem izobraževanju v državi iz katere otroci prihajajo. Potem je spregovorila Suzana Martinez, ki je podrobno opisala finančno plat razpisa in možnosti za pridobitev ter obveznosti, ki jih ima društvo po končanih projektih ali dejavnostih, za katere so dobili sredstva od Urada. Dodala je, da se Urad zaveda, da so društva v regionu najbolj ogrožena glede sredstev in da jim ravno zato najprej dodeljuje sredstva. Po pogovoru z vsemi predstavniki se je govorilo tudi o posameznih projektih, ki bi jih Urad podprl in konkretno za naše društvo je Marjan Cukrov pohva-

lil projekt Dnevi slovenske kulture, gospodarstva in turizma in dodal, da je vse izpadlo zelo dobro in da bi tudi v naslednjem letu lahko nadaljevali v terminu Kmetijskega sejma. Predstavniki našega društva so naglasili, da bo projekt zahteval več sredstev kot je bilo predvideno in da je področje gospodarstvo precej zahtevna naloga za društva, kjer je rečeno, da bo ta del nadaljevan s strani Urada. Pohvalili so tudi projekt Moja hiša je tvoj dom, ki ga je sprožila Rut Zlobec skupaj s Pleteršnikovim društvom iz Pišec v Sloveniji, podprl pa ga je tudi Urad, kjer so v Pleteršnikovi zidnici uredili prostor za slovenske potomce, ki živijo izven matične domovine, da lahko brezplačno bivajo v Sloveniji in obiskujejo znamenitosti, se spoznajo z okoljani in se tako v neposrednih stikih približujejo domovini. Rut je prosila tudi za razumevanje Urada in društev, da bi podprli še odhod starejših učencev v Slovenijo, saj si tudi oni želijo obiskati domovino in spoznati svoje korenine. Bilo je govora tudi o vlogi Nacionalnega sveta slovenske narodne manjšine, kjer so nekateri mnenja, da ni dovolj razumevanja za določene aktivnosti, ki jih organizirajo društva v Srbiji,

pa nemalokrat otroci ne sodelujejo v programih, ker društva ne morejo pokriti stroškov prevoza. Drugi so bili mnenja, da tudi člani lahko sami prispevajo določena sredstva, da otroci ne bodo prikrajšani. V nekaterih primerih se društva zavedajo da so sredstva od Urada pomembna, ne morejo pa biti edina in da mora biti članstvo v društvu in plačevanje članarine čast. Bilo je govora tudi o športnih prireditvah, ki so po nekaterih tudi pomembna za delovanje društev in za vključevanje, predvsem mladih, vendar pa so visoki predstavniki povedali, da Slovenija in uradna politika pri dodelitvi sredstev daje prednost negovanju jezika in kulture in tradicije in da ne nasprotujejo dajanju pomena športu, vendar pa bi za dodatne športne akcije društva morala poiskati druge možnosti in konkretne sponzorje za konkretne akcije.

Po uradnem delu, so se vsi še nekaj časa družili na pogostitvi, potem pa so se visoki predstavniki napotili proti jugu, kjer so v naslednjih dveh dneh organizirali podobne sestanke za ostala društva ali skupnosti v Srbiji in sicer v Beogradu in Nišu.

Upravni odbor

MINISTER GORAZD ŽMAVC Z DELEGACIJO NA OBISKU V KREDARICI

V četrtek 10. decembra 2015 je bilo v društvu veliko visokih osebnosti iz Slovenije. Obisk je vodil minister Urada Vlade Republike Slovenije Gorazd Žmavc z višjim svetovalcem Marjanom Cukrovom in Nadjo Skale, potem pa je bil tu še rektor Mariborske univerze prof. dr. Igor Tičar in vodja kabineta Mirjana Babič in delegacija Mestne občine Maribor z županom dr. Andrejem Fištravcem, Marjeto Kristofič Jamnik, vodjo kabineta in Lidijo Vuk Kodrič iz geodetske uprave s sodelavci Mestne uprave Maribor, ki so kasneje sodelovali na konferenci v Mestni hiši Novi Sad. Delegacijo je spremljala tudi predstavnica Veleposlaništva Republike Slovenije Mateja Norčič Štamcar s sodelavci ter častni konzul Republike Slovenije za Vojvodino Rajko Marić.

V uvodu je prisotne pozdravil predsednik društva Ivan Zavrtanik, ki je izrazil spoštovanje in hvaležnost, da društvo uživa tako velik ugled in tudi zadovoljstvo, saj je bilo dolgoletno posredovanje društva pri vzpostavljanju medsebojnih stikov Slovenije in Novega Sada tako uspešno.

Minister se je zahvalil predsedniku in najprej tudi on pohvalil aktivnosti društva in ga predstavil gostom iz Slovenije, ki so bili prvič v društvu, to se pravi rektorju in županu ter njunim sodelavcem. V nadaljevanju je opisal namen obiska v društvu, ki se bo nadaljeval v Mestni hiši Novi Sad. Tam se bo odvijala

konferenca, na kateri bodo tri rečna mesta Maribor, Budimpešta in Novi Sad s ciljem čezmejnega medsebojnega delovanja in predstavljanja s skupnimi načrti za razpise sredstev za projekte pri evropskih skladih in iskanjem novih možnosti za razvoj občin, mestnih uprav in regije nasploh.

Nato je rektor Mariborske univerze predstavil dokaj mlado inštitucijo, ki pa je kljub temu ena najbolj uspešnih v Sloveniji in se pohvalil, da že dalj časa zelo uspešno sodelujejo z Novosadsko univerzo in da nudijo velike možnosti izmenjave študentov. Ponudil je tudi pomoč pri informacijah za študij in se zahvalil za ponujen predlog predsednice Upravnega odbora Elze Ajduković, da so v prostorih društva vedno dobrodošli, če potrebujejo prostor za kakšnakoli predavanja, sestanke ali informativne dneve, rekoč da je prostor Društva del Slovenije tukaj v Novem Sadu in da ga lahko vsi Slovenci smatrajo za svojega.

V nadaljevanju je še župan Maribora povedal nekaj podatkov o občini in dodal, da je na srečanju z Novim Sadom oziroma županom tudi načrtovano podpisovanje sporazuma o sodelovanju obeh mest in podpora Maribora kandidaturi Novega Sada za natečaj evropske prestolnice kulture 2021. Dodal je tudi da Novi Sad in Maribor delita željo, da bi se v prihodnje mesti pobratili in še bolj aktivno nadaljevali sodelovanje.

Marjan Cukrov, višji svetovalec Urada je na kratko opisal kronologijo dogodkov, ki so si sledili in opisal koordinacijo, ki je predhodila konferenci ter poudaril pomen društva, ki je od decembra 2014 do decembra 2015 intenzivno sodelovalo pri vzpostavljanju stikov. Glede drugih aktivnosti je dodal, da bo naslednje

leto Mohorjeva družba imela akcije podarjanja knjig po Srbiji ter društvu prinesel slovenske knjige, ki so jih zbrali na Uradu in časopis Moja Slovenija. Častni konzul Rajko Marić je prisotnim opisal svoje področje delovanja kot predstavnik Republike Slovenije za Vojvodino, odpravnica poslov Mateja Norčič Štamcar iz Veleposlaništva pa je poudarila vlogo in pomoč slovenskih društev pri boljšem razumevanju držav, v katera prihajajo slovenska diplomatska predstavništva.

Po končanem srečanju so najvišji predstavniki še dali intervjuje o namenu obiska medijskemu servisu Mestne hiše, potem pa se je visoka delegacija napotila na konferenco.

Upravni odbor

KONFERENCA MARIBOR BUDIMPEŠTA NOVI SAD

Konferenca treh mest je bila v četrtek 10. decembra 2015, kjer so se v Novem Sadu sestali župan Maribora, namestnik župana Budimpešte in župan Novega Sada skupaj z svojimi širšimi ekipami. Poseben gost konference je bil minister Gorazd Žmavc iz Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, kot pobudnik srečanja. Konferenca je bila nadaljevanje prvega srečanja, ki je bilo najprej septembra v Mariboru, zdaj decembra v Novem Sadu, naslednja pa bo v Budimpešti z namenom čezmejnega povezovanja mestnih uprav in skupno sodelovanje na razpisih za projekte evropskega sklada za Podonavsko regijo.

Tudi kot predstavnik DS Kredarica sem imel čast, da se skupaj z delegacijo udeležim konference. Društvo Slovencev Kredarica je lahko upravičeno ponosno, saj sta v svojem uvodnem predstavljanju na konferenci tako minister Gorazd Žmavc, kot tudi župan Novega Sada, Miloš Vučević javno pohvalila društvo, ki je pomagalo pri povezovanju in negovanju medsebojnih odnosov ter načrtovanju prihodnjih aktivnosti. Malo je takšnih v Novem Sadu, ki so tako aktivna, je še dodal novosadski župan.

Uvodni del se je imenoval Plenum županov mest, kjer so posamezni župani predstavili svoja mesta in ključne prioritete v razvoju, največje težave pri razvoju mesta, uspehe in primere dobre prakse mestne uprave, ponudili pa svoje ekspertize drugim in iskali pomoč pri drugih. Potem se je konferenca nadaljevala po strokovnih službah mest (šefov kabineta, direktorjev občinskih služb, direktorjev občinskih podjetij, pristojnih zbornic), kjer so na podlagi informacij iz Plenuma govorili o možnostih sodelovanja med tremi mesti.

Dorđe Veselinov

OBISK UČENCEV IN VODSTVA OSNOVNE ŠOLE PIŠECE

V četrtek 8.10.2015 so mlajši učenci dopolnilnega pouka slovenskega jezika in učiteljica Rut Zlobec, ki je bila pobudnica obiska, sprejeli učence in odrasle na svojih domovih. Predstavniki Upravnega odbora s predsednikom Društva Slovencev Kredarica na čelu, Ivanom Zavrtanikom so priredili tudi uraden spre-

jem s pogostitvijo v prostorih društva in jim opisali dejavnosti društva ter se z njimi družili tudi naslednji dan do odhoda v Subotico, kjer so sodelovali na Mavrici, v nadaljevanju pa so se ustavili pri slovenskem društvu v Rumi.

Za društva so zelo pomembna takšna druženja, saj vključujejo člane društev, otroke in starše v aktivno medsebojno spoznavanje in so pomembna tudi za možnosti odhoda naših otrok na povratni obisk v domovino Slovenijo. Pišečani so bili zelo zadovoljni s sprejemom in so se polni vtisov vrnili domov.

Zahvala vsem otrokom in staršem iz društva in posebej Rut, ki poleg samega dela pri pouku, nesebično pomaga pri povezovanju slovenskih potomcev tukaj z matično domovino. V delegaciji odraslih predstavnikov je bila ravnateljica osnovne šole Nuša Ogorevc s sodelavci. Po vrnitvi so svoje vtise objavili tudi v elektronskem časopisu Dolenjski list.

OBISK DIJAKOV IN PREDSTAVNIKOV NOVOMEŠKE GIMNAZIJE IN VODJE ZDRUŽENJA ZA PROSTOVOLJNO DELO MLADIH

V petek 23. 10. 2015 je v DS Kredarica prispela delegacija dijakov in predstavnikov gimnazije iz Novega mesta. Gostom so organizirali pogostitev v petek in soboto, poleg tega pa tudi ogled mesta in Muzeja Vojvodine in Naravoslovnega muzeja in katakomb

na Petrovaradinski trdnjavi, se z njimi družili in jih namestili pri sebi doma. Člani Upravnega odbora so se trudili skupaj s starši najstnikov in učiteljico, da gostom obisk v Kredarici in Novem Sadu in po domovih ostane v čim lepšem spominu, pred odhodom pa so se tudi zmenili z učenci iz DS Kredarica,

da naslednje leto aprila, obišejo novomeške vrstnike na povratnem obisku.

Učiteljica Rut Zlobec je v dogovoru z Branko Bukovec, vodjo Društva za razvijanje prostovoljnega dela mladih iz Novega mesta Mojco Lukšič s sodelavci, pripravila projekt o izmenjavi. Z učenci dopolnilnega pouka so na pouku naredili natančen program prihoda in namestitvev pri vrstnikih, učenci so sami predlagali, kaj bi lahko pokazali gostom, člani vodstva DS Kredarica in učiteljica pa so poskrbeli za vse potrebno, uredili ogled muzejev in se zmenili za strokovno vodenje po muzejih in katakombah. Učenci najstniki iz Kredarice so jim bili odlični spremljevalci. Vsem je bil najbolj všeč ogled znamenitih katakomb pod Petrovaradinsko trdnjavo. Đorđe Veselinov je že prvi dan obiska s predstavniki iz Novega mesta, Branko Bukovec in Suzano Krvavica obiskal novosadsko gimnazijo Laza Kostić, saj so si Novomeščani želeli spoznati eno novosadsko gimnazijo in jim predlagati sodelovanje. V gimnaziji so jih lepo sprejeli direktor Vukašin Lazović in sodelavci, jim predstavili gimnazijo in njene aktivnosti, kar je bilo zanimivo gostom, ki so slišali da imajo v šoli svoje gledališče in da dijaki vsako leto pripravljajo igre, potem pa so tudi gostje opisali svojo novomeško gimnazijo. V pogovoru so gotovili, da je novosadska Gimnazija Laza Kostić najmlajša v

Srbiji, novomeška pa najstarejša v Sloveniji. Kakšno naključje. Zvečer je bilo še druženje starejših v društvu, potem so jim gostitelji razkazali še mesto v večernem vzdušju. Nato so se dobili še z učenci in se utrujeni od vtisov in potovanja odpravili spat. Naslednji dan so bili na sporedu ogledi muzejev, trdnjave, druženje in kosilo v društvu potem pa popoldanski počitek in druženje po domovih. Zvečer odhod na koncert

v Mestno hišo, potem še druženje mladih v mestu in že je napočilo nedeljsko jutro in čas za odhod. Preden so se ponovno morali posloviti, so naredili skupni posnetek in se spotoma ustavili na Štrandu, največji urejeni plaži na Donavi v Evropi, se malo sprehodili, potem pa zares odšli iz Novega Sada. Učiteljica jih je odpeljala še v Rumo, da se spoznajo še tam s svojimi rojaki. Po obisku pa jih je čakala dolga pot nazaj.

XII. KONCERT SLOVENSКИH PESMI IN POEZIJE

V soboto 14. novembra 2015 je bil dvanajsti koncert po vrsti, ki ga tradicionalno organizira Društvo Slovencev Kredarica v novosadski Sinagogi. Slovenska društva Triglav iz Subotice, Planika iz Zrenjanina, Sava iz Beograda, oziroma njihovi pevski zbori in Emona iz Rume in posebni gosti iz Slovenije, Moški pevski zbor Franc Klančnik iz Šmartna ob Paki in Ženska glasbena skupina Fortuna iz Velenja so sodelovali v programu skupaj s pevci in pevkami Mešanega pevskega zbora in Moške pevske skupine in Vokalnim ansamblom in učenci dopolnilnega pouka iz Kredarice. Nastopajoči so v čudovitem programu popeljali prisotne na glasbeno poetično potovanje v Slovenijo in jim dočarali travnike, polja, vinograde, slovenske gore, ljubezen, prijateljstvo in še marsikaj, o čemer so prepevali in govorili. Program je bil zelo pester in je trajal poldrugo uro, povezovali so ga učenci najstniki dopolnilnega pouka in predstavljali nastopajoče, kar je bilo všeč tudi publiki. Od visokih gostov je bil Rajko Marić, častni konzul Republike Slovenije v Vojvodini, ki je pozdravil prisotne v imenu Veleposlaništva Republike Slovenije v Beogradu in v svojem imenu in

dodal, da je lepo videti spet vse skupaj na dvanajstem koncertu in povdaril pomen negovanja slovenske kulture in jezika med slovenskimi potomci tukaj.

Po končanem koncertu je društvo organiziralo pogostitev za udeležence v programu, s ciljem da se vsi spoznajo z gosti iz Slovenije in tudi sami navežejo stike za delovanje in druženje. Slišala se je pesem in v veselem vzdušju se je druženje nadaljevalo. Zahvale smo dobili od vseh, še posebej od Slovencev, ki so nam tudi prinesli vabilo za povratni obisk v Šmartno, ki so ga v svečanem vzdušju izročili predstavnici in ustanoviteljici pevskega zbora Katji Juršić Huzjan.

Elza Ajduković

MIKLAVŽEVANJE

V soboto 5. decembra 2015 je bilo Miklavževanje, ki se ga najbolj veselijo najmlajši člani in gledališka predstava Pod Triglavom, ki so jo pripravili učenci dopolnilnega pouka iz DS Planika iz Zrenjanina. Prireditev je bila v Kulturnem centru Novi Sad v gledališki dvorani. Pred polno dvorano otrok, naših najmlaj-

ših, njihovih mam, očkov, babic, dedkov, tet, stricov in starejših učencev iz društva, ki so pomagali pri organizaciji, so mladi in nadvse posvečeni zrenjaninski učenci odigrali čudovito predstavo za otroke, ki je bila spremljana s prekrasno slovensko glasbo, odličnim slovenskim jezikom in prepričljivo igro, v katero so se vživeli igralci in publika. Otroci in starši so uživali v predstavi, kjer se vidi, koliko resno so učenci dopolnilnega pouka iz DS Emona iz Zrenjanina in mentorica Vera Popović pripravljali predstavo. Otroci so po končani predstavi nestrpno čakali dodelitev novoletnih darilc. Miklavž je mislil tudi na gostujoče igralce iz Planike in tudi njim za nagrado za odličen nastop podaril novoletna darila. Mislil je tudi na vse naše otroke iz Društva in nihče ni odšel domov praznih rok.

Jasmina Veselinov

KERAMIČNA DELAVNICA ZA MALČKE

V petek 6. novembra 2015 je potekala v okviru projekta, ki ga je podprl Pokrajinski sekretariat za kulturo APV, druga keramična delavnica za najmlajše, ki sta jo pripravili Amalija Cvejić, naša članica društva, animatorka in umetnica keramike ter učiteljica Rut Zlobec.

Učenci so bili zelo pridni na petkovem pouku, saj so imeli polne roke dela, mesili so, gnetli, valjali, trgali, potem pa vse skupaj sestavljali v reliefne slike. Amalija in Rut sta jih vzpodbujali, jim pomagali in jih usmerjali pri delu. Za konec so pripravili mini razstavo in svoje stvaritve tudi poslikali in ves čas se prav dobro zabavali.

V cilju boljšega spoznavanja ljudskih običajev in stare obrti, so otroci med delom z lasnimi rokami izvedeli marsikaj novega o svojih prednikih v Sloveniji in lončarstvu, ki je bilo pred odkritjem drugih sodobnejših materialov eno od prvih sredstev, ki jih je človek uporabljal za vsakdanjo rabo in se kot takem tudi umetniško izražal.

Amalija Cvejić, ki je svoj hobi pretvorila v pravo umetniško misijo, pa našim članom od najmlajših pa vse do odraslih, na delavnicah vedno znova pokaže še kakšno novost in jim skuša vsaditi ljubezen do te stare in zanimive obrti.

Elza Ajduković

BOŽIČNA MAŠA

V soboto 26. decembra 2015 je bila v novosadski katedrali božična maša in spoved ob Kristusovem rojstvu, ki zaznamuje že 2015. obletnico. Letos je na drugi dan božiča, msgr. Stanislav Hočevar, metropolit beograjski, tradicionalno z Društvom Slovencev Kredarica in s pevskim zborom, daroval željno pričakovane božje besede v slovenskem jeziku, ki vernikom slovenskega rodu predstavljajo most do spominov na domovino. Nekatere spomini vodijo tudi v otroštvo, ki so ga preživeli v Sloveniji, nekaterim mogoče dajo občutek prisotnosti duha njihovih prednikov, s katerimi so povezani z nevidno nitjo, a najbolj se obudijo spomini na vse to ravno ob praznikih, ko se zagleda-

mo v božično jelko, v lučke ki se lesketajo, se morda spomnimo tistih, ki jih pogrešamo ali pa tistih, ki jih ljubeče imamo ob sebi. Novosadska katedrala je bila polna slovenskih vernikov, članov društva in ostalih someščanov, ki vsako leto radi prihajajo na mašo visokega cerkvenega dostojanstvenika, humanista in velikega človeka, na katerega smo Slovenci tukaj zelo ponosni. Njegova ekselenca msgr. Hočevar je že dolga leta zvest našemu društvu in vsako leto ob veliki noči in božiču rad prihaja v Novi Sad in nam ob prazničnih trenutkih daruje besede, ki nam veliko pomenijo, saj so na prvem mestu v slovenskem, našem materinem jeziku, potem pa nam dajejo še občutek nečesa, kar se ne da opisati, ampak samo občutiti. Za vse to smo mu neizmerno hvaležni.

Tudi v Kredarici so pridni učenci, najstniki pred prihajajočimi prazniki postavili jelko in jo skupaj pri pouku okrasili, da bi bilo vse nared tudi za mašo. Po maši so vsi, ki so bili pri božji službi, nadaljevali druženje v društvu in se posladkali s prazničnimi dobrotami, ki so jih pripravili sami člani. Ves prostor je dišal po prazničnih dobrotah in vse se je lesketalo v soju kresničk, ki so krasile božično drevesce. Dišalo je po pomarančah in suhem sadju in topli potici. Bilo je res očarljivo in vsi so se počutili praznično. Zapeli so in se še nekaj časa družili.

Elza Ajduković

LIKOVNA KOLONIJA SLOVENCİ V TUZLI

Lanskoletna želja organizatorja Likovne kolonije, Združenja občanov slovenskega porekla in Zveze slovenskih društev v BiH Evropa zdaj, da se tudi letos organizira kolonija, se je na srečo uresničila.

Letos je bilo od 17. do 23. 8. 2015 na koloniji več udeležencev iz Hrvaške, Slovenije, BiH in Srbije pa tudi veliko domačih slikarjev. Organizacija je bila res na nivoju, vse je teklo brez težav v dobrem raspoloženju in čudovitem delovnem vzdušju. Posebno mentor Davor Mešić je bil ta, ki nas je vzpodbujal in pripeljal do čudovitih rezultatov.

Poleg slikanja so nas odpeljali na ogled Srebrenika, v Muzej portretov in v galerije. To smo imeli v programu druženja in spoznavanja okolice.

Na razstavi je potem predstavljeno, kar je bilo v enem tednu ustvarjeno. Predsednica združenja Dragica Tešić je bila izredno zadovoljna, prav tako pa tudi

ostali gostje. Naše slike bodo že na začetku septembra razstavljene v Ljubljani, kasneje pa tudi v drugih mestih Slovenije, kjer bodo vse do decembra.

Publika je v polni dvorani Hiše plamena miru uživala v slovenskih pesmih, ki jih je izvedel domači zbor Slovenčice pod vodstvom profesorice Lejle Mulaosmanović in spremljavi Mirele Ibrahimović Mehanović na harmoniki. Vsem je bila še posebej v veselje vokalna skupina Kronce iz Novega mesta, ki je tudi gostovala v Tuzli in na otvoritvi razstave skupaj z domačini popestrila umetniški program.

Kolonija je bila medijsko pokrita, v nas pa pustila globoke spomine na slovensko druženje tudi izven Slovenije z željo vseh, da se ta čudovita tradicija nadaljuje.

Marijana Gregl Bikar

MED GORO IN NIŽINO NA DOBRODOŠLI DOMA

Od 4. do 8. 7. 2015 se je ansambel Društva Slovencev Kredarica napotil na promocijo zgoščenke Med goro in nižino na Ptuj na Dobrodošli doma, ki jo organizira Urad Vlade Republike za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je podprl projekt. To je prireditelj, ki združuje Slovence iz celega sveta in neguje vezi med slovenskimi rojaki v domovini in izven nje. V nadaljevanju je orkester še obiskal KUD Kapele v Kapelah v Sloveniji in slovenske rojake v DS Istra v Puli. Dan pred nastopom smo iz Novega Sada srečno dopotovali v Maribor in se namestili v dijaškem domu. Naslednji dan nas je čakal nastop na mestnem trgu v Ptuj, kjer so nas dočakali učiteljica Rut Zlobec, Ljubo Popović in predstavnik vodstva DS Kredarica Đorđe Veselinov. Pozdravili smo se tudi z vsemi visokimi predstavniki Slovenije, ki podpirajo delovanje slovenskih društev izven meja Slovenije. Orkester

je imel enourni kulturni program, kjer je izvedel slovenske narodnozabavne pesmi in vojvodinske starogradske, ki so tudi združene na omenjeni zgoščenki. Slovenci iz vsega sveta in domačini so navdušeno plesali in peli ter se veselili ob znanih vižah bratov Avsenik in starogradskih zimzelenih Zvonka Bogdana.

Naslednji dan smo se napotili v Kapele, kraj blizu Brežic, kamor so nas povabili člani KUD Kapele, ki so že gostovali v DS Kredarica in s katerimi smo se iskreno že takrat sprijateljili. KUD Kapele nam je organiziral nastop in druženje z njihovimi krajani in člani društva, s katerimi smo se veselili in menili za sodelovanje tudi v bodoče.

Predsednica KUD Kapele Jožica Penič je s člani organizirala obisk kraja in okolice, večerni koncert pa je bil v počitniškem domu in potem je sledilo druženje po koncertu.

Pot smo nadaljevali, saj nas je čakalo gostovanje v DS Istra v Puli. Jasmina Ilić Drakulić nas je prijazno dočkala in nam organizirala nastop v umetniški galeriji v središču mesta. To je bilo 7. julija, kjer nas je najavila predsednica društva Klaudija Ana Velimirović in povdarila, da je obisk iz Kredarice prvi iz Srbije in se zahvalila za prihod ter izrazila željo, da se sodelovanje nadaljuje tudi v prihodnje.

V imenu DS Kredarica sem se zahvalil za pozdrave in jim vročil grafiko Novega Sada ter povabil člane puljskega društva da nas obišejo v Novem Sadu.

Namen gostovanja je negovanje vezi med Slovenci, predstavitev slovenske kulture in glasbe, ki jo izvajajo Slovenci v zamejstvu in po svetu, spoznavanje in razumevanje različnosti in tolerance. Na manifestaciji Dobrodošli doma smo že sodelovali in smo vedno veseli, da se družimo s Slovenci, ponosni smo tudi, da smo imeli čast sodelovati, s KUD Kapele se že poznamo, saj so nas obiskali že s filmom *Tak je tu blu* pred poldrugim letom in so nas bili zelo veseli. Iz bližnjega mesta Brežic je tudi naša učiteljica Rut Zlobec, ki je

bila z Ljubom Popovičem in predstavnikom vodstva DS Kredarica Đorđetom Veselinovom ves čas našega obiska v Ptuj in Kapelah z nami in nam pomagala pri namestitvi in koordinaciji gostovanja.

Z rojaki iz Pule smo se videli prvič in srečanje je bilo, kot da se že dolgo poznamo. Vsi so se zelo potrudili in nas izredno lepo sprejeli, za kar smo jim neizmerno hvaležni.

Milan Bireš, vodja orkestra

GLASBENO POTOVANJE SKOZI ČAS

Društvo Slovencev Kredarica je v letu 2015 imelo dva pomembna jubileja: Mešani zbor je proslavil 15, Moška pevska skupina pa 10 let neprekinjenega in uspešnega delovanja. Razen rednih nastopov na božični in velikonočni maši, na Prešernovem dnevu in

na Srečanju slovenskih zborov v Subotici, sta ansambla izvedla tudi tri celovečerne koncerte in to: Koncert ob rojstnem dnevu, 28. maja v Novem Sadu, v prepolni slavnostni dvorani Gimnazije Jovan Jovanović Zmaj (v okviru manifestacije III. Dnevi slovenske kulture, gospodarstva in turizma), junija v Zrenjaninu ob Dnevu državnosti v gosteh pri DS Planika in v Sloveniji v Gorenji vasi.

Gostovanja v Sloveniji vsem nam predstavljajo izredno doživetje! Vse leto pridno delamo, vadimo, sodelujemo in predstavljamo Društvo na različnih manifestacijah, da bi vsaj enkrat, na kratko, zajeli sapo in uživali v pogledu na planinske vrhove, gozdove in livade, ki niso nikjer tako zelene in dišeče kot v Sloveniji! Mešani pevski zbor in Moška pevska skupina DS Kredarica sta na povabilo Moške vokalne skupine

Pozdrav in KUD Ivan Regen iz Gorenje vasi od 4. do 6. septembra 2015 gostovala v Gorenji vasi v Poljanski dolini. Do realizacije gostovanja je prišlo predvsem zahvaljujoč dolgoletnemu prijateljstvu in sodelovanju z Janezom Čadežem, ki je do pred kratkim vodil Lovski pevski zbor iz Medvod in MoPZ Maj iz Kranja, sedaj pa poje v MoVS Pozdrav. Neizmerno smo mu hvaležni na času in energiji, ki ju je vložil v priprave za naš prihod in koncert, še zlasti pa na pozornost, ki smo je bili deležni, da bi nam gostovanje v njegovem kraju ostalo v srcu kot eden od najlepših spominov iz Slovenije. Nemogoče je tukaj opisati vse, kar smo videli in doživeli v nepolnih treh dneh v tem delu Slovenije. Vtisi so številni in nepozabni! Že prvi dan smo se na kratko ustavili na sprehodu po Stari Ljubljani. Kako lepo smo se osvežili s sladoledom in kavo na obali Ljubljanice ob Tromostovju! Ponovno smo se pri spomeniku Francetu Prešernu pozdravili z njim, z največjim slovenskim pesnikom, čigar verzi so spesnjeni v čudovite pesmi, ki jih pogosto tudi mi radi pojemo.

Pri prihodu v Škofjo Loko nas je pričakal Janez. V njegovi družbi in z zanimivimi podatki, ki nam jih je spotoma navajal, smo si ogledali odlično ohranjeno in najstarejše slovensko srednjeveško mesto in njegove številne znamenitosti: Kapucinski samostan in istoimenski kamniti most, star več kot 600 let, čez katerega se pride v samo mesto, potem Marijino ali kužno znamenje – spomenik narejen v znak zahvale za rešitev od kuge in požara in na koncu, simbol mesta – impozantni Škofjeloški grad, ki se dviga nad mestom.

Drugi dan našega gostovanja smo po ukusnem zajtrku pri gostiteljih Tavčar in Davčen (naj samo omenim še vroč, pravkar iz krušne peči vzeti domači kruh, toplo, sveže zavreto mleko „prave kravice“, ne iz tetrapaka, pa še dve vrsti masla – odvisno od hra-

ne, ki jo dajejo kravam, pa še razne suhe salame, šunke, sire, domači med, marmelada), obiskali vaško cerkvico, kjer smo kar tako, zase, za svojo dušo, odpeli par pesmi, da bi se potem, kljub hladnemu vremenu in drobnemu dežju, ki je ves mili dan pršil, sprehodili 2-3 km do Smučarsko - turističnega centra Stari vrh, kjer smo spili čaj, da bi se malo segreli in poslali razglednice društvu in pevcem, ki žal niso mogli kreniti na pot z nami.

Po kosilu (prav tako pri Tavčarjevih in Davčenovih, enako veličanstvenem – začevši z gobovo juho in tako naprej) se spuščamo v Poljansko dolino in obiščemo rojstno hišo daleč naokrog znamenitih slovenskih slikarjev Šubic, kjer nas prijazno dočaka talentirani mladi umetnik Boris Oblak in nam z veliko vnemo pripoveduje o samih slikarjih, o njihovi prenovljeni rojstni hiši in načrtih za prihodnost spominskega muzeja. Mi smo mu za darilo zapeli pesem za zahvalo, mene pa je doletela čast da za darilo od njega dobim moj portret – karikaturu, ki jo je on v par potezah spretno narisal, medtem ko smo peli!

V okviru ogleda Poljanske doline smo uspeli obiskati tudi rudnik urana v Todražu, edini te vrste v nekdanji Jugoslaviji, ki je danes pretvorjen v muzej na prostem in na koncu še družinsko kmetijo Matic, ki se že skoraj 200 let ukvarja s proizvodnjo in predelavo sadja, kjer smo z zadovoljstvom pokušali njihove sokove in alkoholne pijače pripravljene po tradicionalni recepturi – borovničevci, brinjevec, kuminovec, orehovec... Od tod smo se odpeljali do Osnovne šole Ivan Tavčar, kjer smo imeli celovečerni koncert. Imeli smo čast, da nas pozdravi tudi župan Milan Čadež, ki je izrazil svoje zadovoljstvo, da je prišlo do sodelovanja med našima dvema občinama in vokalnima ansambloma in ki tudi sam podpira vse kulturne aktivnosti svojega kraja.

Koncert so otvorili domačini, MoVS Pozdrav, potem pa smo mi izvedli svoj program, ki ga je publika, v kateri so sedeli tudi dobri poznavalci zborovske glasbe, nagradila z gromkim aplavzom in od katere smo po koncertu slišali samo pohvale.

Po koncertu so nas pogostili z bogato zakusko, ob kateri smo se v sproščenem in prijetnem vzdušju družili, peli in plesali še dolgo v noč. Na žalost, vse kar je lepega, kratko traja! Že naslednji dan, v nedeljo, smo se morali posloviti od naših gostiteljev in se počasi odpraviti proti domu. Kljub dolgi poti do doma, smo se še na kratko uspeli ustaviti na Bledu, da bi posneli nekaj kadrov za načrtovani film o delovanju obeh skupin, nekateri so ta čas v restavraciji na obali jezera pojedli vsem znane okusne kremne rezine, drugi so se popeljali s čolnom, tretji pa so se enostavno vsedli na klop in pasli oči in hranili dušo z večno lepoto, ki jo je ustvarila narava prav tod, od

koder izvirajo naši starši in mi sami, kar s ponosom povdarjamo.

Do gostovanja v Sloveniji ne bi prišlo, če ne bi bilo finančne podpore Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, podpore župana Novega Sada Miloša Vučevića in razumevanja Upravnega odbora in finančne podpore Društva Slovencev Kredarica, kot tudi našega dragega prijatelja Janeza Čadeža, ki nam je uslišal prošnjo in organiziral koncert in bivanje v njegovem kraju. V imenu vseh pevcev se vsem najtopleje zahvaljujem!

*Besedilo: Katja Juršič-Huzjan
Fotografije: Dorđe Veselinov*

SREČANJE SLOVENSКИH ZBOROV V SUBOTICI

Mešani pevski zbor DS Kredarica je s svojim slavnostnim programom označil tudi nastop v Subotici v DS Triglav, kjer že tradicionalno sodeluje vsako leto.

Ker je letos obenem tudi 15. obletnica nastanka zbora, so se pevci predstavili s slavnostnim repertoarjem, ki so ga pripravili v okviru projekta ob obletnici ustanovitve zbora in tako zaokrožili svoje dolgoletno petje, ki je prvenstveno nastalo, da se vsem znana slovenska tradicija zborovskega petja neguje tudi izven matične domovine Slovenije.

Mešani pevski zbor DS Kredarica se je od začetka leta skrbno pripravljala za ljubilejno petnajstletnico in v svojih nastopih ponovno izvedel večino pesmi iz svojega repertoarja s tem pa tudi obudil spomine na pevske vaje, gostovanja po Sloveniji in v regiji, na težave s katerimi so se srečevali, ko so iz navadne skupinice nekaj pevk in pevcev prerasli v pravi pevski zbor na katerega je DS Kredarica lahko upravičeno ponosna.

Elza Ajduković

60. MEDNARODNI SEJEM KNJIG V BEOGRADU

Od 25. oktobra do 1. novembra 2015 je potekala na Beograjskem sejmu 60. mednarodna manifestacija pod geslom: Kaj bi bilo, če ne bi bilo?, na kateri se je predstavilo 943 razstavljalcev, od tega 538 domačih in 405 tujih založnikov in avtorjev knjig. Manifestacijo je obiskalo okrog 190.000 ljudi.

Na njej je sodelovalo tudi Društvo Slovencev Kredarica iz Novega Sada. Publikacije društva so bile v okviru razstavnega prostora Pokrajinskega sekretarijata za kulturo in javno obveščanje Avtonomne pokrajine Vojvodine, kjer vsako leto skupaj z drugimi narodnimi manjšinami v svojem jeziku pripravljajo zanimive publikacije. Med njimi so kot vedno bili v ospredju Bilteni Kredarica, ki jih društvo izdaja že štirinajsto leto in so od samega začetka v slovenskem jeziku in publikacije, ki so dosedaj izšle v slovenskem jeziku in bile prvič predstavljene v Beogradu, a to je Zvita kura, knjiga za otroke avtorice Marije Lovrić, dolgoletne članice društva in avtorice pomembnih rubrik v Biltenu, kot je Predstavljamo naše člane in drugih. Izdajanje Biltena v največji meri podpira Urad Vlade Republike za Slovence v zamejstvu in po svetu. Razen Društva Slovencev Kredarica je bilo na

60. ljubilejnem sejmu knjig v Beogradu veliko razstavljalcev iz tujine. Tu je bila na prvem mestu država kot gost Rusija, poleg nje pa tudi založniki in avtorji iz Nemčije, Velike Britanije, Francije, Italije, Kitajske, Ukrajine in veliko drugih. Iz regije so bili še razstavljalci iz sosednje Bosne in Hercegovine, Črne gore, Makedonije, Hrvaške, še posebej pa povdarjamo tudi razstavljalce iz Slovenije.

Društvo Slovencev Kredarica je lahko ponosno, da se lahko vsako leto, kljub skromnemu založništvu, vzporedno z velikimi založniki in avtorji iz celega sveta predstavijo s svojimi dosežki, za kar se zahvaljujemo tudi Pokrajinskemu sekretarijatu APV.

Marija Lovrić

DUNJA HUZJAN, diplomirana glasbena pedagoginja

V Društvu Slovencev Kredarica je bilo leto 2015 bogato z ljubileji: MePZ je napolnil 15 let, MoPS pa je proslavil enajsto leto od ustanovitve. Pristrčne čestitke za vztrajnost, trdo delo, talentiranost. Poznamo jih z letnih koncertov v Sinagogi, z nastopov na Dnevih slovenske kulture, gospodarstva in turizma in z drugih številnih nastopov. Spominjam se majhne skupine navdušencev, ki je rada prepevala slovenske pesmi. Peli so enoglasno. Prvi nastop so imeli decembra 2000 v Mestni hiši na proslavi ob 200. letnici rojstva Franceta Prešerna. Skupina pevcev in pevk se je na pobudo Katje Juršič Huzjan ter ob vsestranski pomoči Ljilje in Mirka Pavliča in ostalih pevcev in pevk začela zbirati najprej pod dirigentsko palico Bogdana Đakovića in naredila prve korake. Pozneje so, pod vodstvom Fedorja Prodanova, peli pesmi v dvoglasni izvedbi, da bi pod vodstvom dirigentke Suzane Gros Marković zbor pel štiriglasno. Od leta 2002 do 2012 je zbor posnel dve zgoščenki. Potem prevzema dirigentsko palico mlada in talentirana Dunja Huzjan. Pod njenim vodstvom je MePZ proslavil 15 let delovanja. Ob tej priložnosti vam jo predstavljam.

Ali bi mi, prosim, povedali nekaj o sebi?

Rojena sem 1985 v Novem Sadu, kjer so odrasli tudi moji starši. Tu sem se šolala in preživela vse dosedanje življenje. Na nagovor svoje prijateljice, ki ni želela hoditi sama v glasbeno šolo, sem se z devetimi leti vpisala v Glasbeno šolo Isidor Bajić in začela igrati klavir. Po končani nižji glasbeni šoli sem se vpisala

še na srednjo glasbeno šolo. Zelo sem jo imela rada in sem po teoretičnem oddelku končala tudi instrumentalni oddelek - za inštrument kontrabas, ki mi je bil takrat zelo všeč. Po končani šoli sem se vpisala na Akademijo umetnosti in diplomirala na Oddelku za splošno glasbeno pedagogiko. Razen igranja, me zelo veseli in mi daje občutek izpolnjenosti, petje v zboru, tako da sem razen v zboru glasbene šole, začela peti še pri dveh zelo uspešnih zborih - pravoslavnem cerkvenem zboru „Sv. Stefan Dečanski“ in Mešanem zboru KUD „Svetozar Marković“ (danes ta zbor obstaja pod imenom Novosadski komorni zbor). Bila sem očarana z mojima dirigentoma - Tamaro Adamov Petijević in Božidarjem Crnjanskim, z njunim elanom in energijo, s Tamarino vsestranskostjo in širino znanja, z Božino neizčrpno iznajdljivostjo in slikovitostjo, ko je poskušal ugotoviti na kakšen način naj bi nam razložil, kako kaj peti. Najlepše spomine pa nosim z zborovskih potovanj, nastopov in tekmovalj. Z ničimer se ne dajo primerjati ravno ta druženja, potem razburjenje, ki ga zborovci delijo pred kakšnim pomembnim nastopom, in radost po uspešnem koncertu, pa pri razglasitvi rezultatov... Večino držav, ki sem jih obiskala, ne bi, če ne bi bilo zborov, gotovo tudi ne bi vedela, kako se poje v Cerkvi Madeleine v Parizu (Église de la Madeleine), kako v znameniti Gaudijevi cerkvi Sagrada Familia v Barceloni, ali pa v veliki dvorani Doma muzike (Дом музыки) v Moskvi - dvorani, kjer je notranost obložena s ploščami sibirskega macesna, ki se smatra za "najbolj akustični" les, dvorani, v kateri se nahajajo največje orgle v Rusiji! Da tudi ne rečem, koliko je vse to vplivalo na moj poklicni razvoj - koliko različnih, inovativnih koncertov in koliko fantastičnih zborov sem imela priložnost poslušati. Vse to je vplivalo name in sčasoma sem se kot individualna izvajalka, začela tudi sama prijavljati na zborovske delavnice in dirigentske seminarje, na katerih sem si pridobila dragocena nova znanja in veliko novih prijateljev. Vse to bi lahko bili glavni razlogi, zaradi katerih sem že zelo hitro začutila, da bo imel zbor odločilno vlogo v mojem življenju in da se poleg petja želim ukvarjati z dirigiranjem.

Kako je potekalo Vaše delo? Kakšne težave ste imeli?

Z iskanjem službe sem imela srečo, še isti dan, ko sem opravila zadnji izpit na Akademiji, sem začela delati kot korepetitorica v Baletni šoli v Novem Sadu, kjer delam še danes. Nekaj časa sem v isti šoli delala tudi kot profesorica klavirja in solfeggia.

V naloge baletnega korepetitorja spada tudi klavirska spremljava pri pouku klasičnega baleta, modernega plesa ali kakšnega drugega plesa. Glasbo za spremljavo plesalcev si moram sama poiskati, jo izbrati in jo prilagoditi ali celo skladati, da bi se ujemala s slogom vsake vaje. Včasih, če nimaš ideje, to iskanje ali te zamisli trajajo strašansko dolgo, kar je podobno brezupnem spotikanju po neskončnem glasbenem planetu. Ta del se mi zdi najtežji, bolj mi ugaja sam potek pouka in povezava moje glasbe z gibi, ki jih potem baletni pedagog naloži učencem. Naloga zborovodje pa predme postavlja popolnoma drugačne naloge in izzive. Prvič, ni enostavno naučiti pevcev pravilne tehnike petja, ki je nujna, da bi zbor zvenel skladno in ubrano. Ni lahko tudi najti repertoarja, ki izpolnjuje vse zahteve, mora biti raznovrsten, zanimiv pevcem in publiki, mora pa istočasno imeti ustrezno težo – niti prelahek, niti pretežek za pevce, ki so dirigentu na razpolago. Razen tega, ni lahko tudi zadržati pevcev – ne biti niti prezahtevan, niti preblag, biti dovolj zanimiv, potrpežljiv... Toda vse to so istočasno tudi lepote tega poklica. Za dirigenta ni večjega zadoščenja kadar zbor dobro obvlada in z dušo izvede neko skladbo, ki se pevcem na začetku zdi neobvladljiva. Najtežje pa je najbrž obdržati kvaliteto, glede na to, da se zaradi različnih vzrokov številčno stanje in sestava zbora stalno spreminja. Od lanskega leta še poleg nalog korepetitorja v Baletni šoli in dirigiranja v zboru DS „Kredarica“, igram orgle v cerkvi ob mašah in poučujem solfeggio, teorijo glasbe in klavir.

Vaš priljubljeni skladatelj?

Težko mi je povedati, kdo je moj priljubljeni skladatelj. Ko se globlje začnem zanimati za dela kakšnega skladatelja, mi je ponavadi ravno ta priljubljen nekaj časa. Trenutno me najbolj zanimajo sodobni skladatelji, ki so zaznamovali zborovsko glasbo. To sta na primer estonska skladatelj Arvo Pärt in Veljo Tormis, Norvežan Ola Gjeilo, ki sedaj živi v ZDA, ali ameriški skladatelj in dirigent Eric Whitacre, ki je, med ostalim avtor zanimivega projekta z virtualnim zborom (številne posnetke tega projekta si lahko ogledate na You Tube).

Vaše vezi s slovenstvom?

Moja starša sta rojena v Srbiji, toda očeta od obeh sta bila Slovenca in v Sloveniji sta živela dokler zaradi službe ali pa ljubezni nista prišla v Vojvodino, kjer sta tudi ostala. V Sloveniji imamo dosti sorodnikov po očetovi in po mamin strani, v Lendavi, v Ljubljani, na Ptuj in v Celju. Vzdržujemo dobre stike z njimi, vendar se redko videvamo, saj Slovenijo, na žalost,

obiskujemo samo ko gostujemo z zborom, pa niti takrat ni možno vsakič organizirati snidenje. Pa vendar tudi ti občasni in kratki odhodi in srečanje s sorodniki in drugimi zbori, ki nas vedno prisrčno dočakajo v kombinaciji z maminimi zgodbami polnimi iskrene ljubezni do Slovenije, so vame vtakali občutek pripadnosti tudi tej drugi, meni enako ljubi domovini.

Društvo Slovencev Kredarica in Vi?

Članica Društva „Kredarica“ sem od malega. Moji starši so se včlanili nedolgo po ustanovitvi Društva in čim so bili pogoji da so tudi otroci člani, so včlanili mene in mojega brata. Dolgo sem obiskovala pouk slovenskega jezika in sodelovala na prireditvah Društva z recitacijami ali pesmimi. Kasneje sem začela občasno peti v zboru ali spremljati na klavirju, od 2013 pa ta zbor tudi vodim. Da ni zbora Društva Slovencev Kredarica, mogoče še vedno ne bi imela priložnosti, da se lotim dirigiranja, gotovo pa tudi ne bi imela priložnosti videti vseh krajev in lepot Slovenije, ki sem jih zahvaljujoč Društvu in zboru, spoznala.

Lep dogodek v Vašem življenju?

Bilo je polno lepih dogodkov v mojem življenju, toda sedaj se spomnim trenutka, ko je moja prva učenka, ki sem jo privatno poučevala klavir, solfeggio in teorijo glasbe, opravila sprejemni izpit za srednjo glasbeno šolo z maksimalnim številom točk. Obe sva bili neizmerno srečni in ponosni na najino skupno delo.

Nam lahko poveste kakšno zanimivost?

Tule morda en zanimiv podatek po najnovejših anketah: Ali ste vedeli da je Slovenija, na območju skoraj celotne Evropske unije, tretja po odstotkih prebivalstva, ki pojejo v kakšnem zboru? To pomeni, da 8,3 odstotkov ljudi v Sloveniji poje v kakšnem zboru ali vokalni skupini! Zaostaja samo za Nizozemsko (10,7%) in Avstrijo (11%). Še bolj fascinantni podatek je, da se vsak tretji prebivalec Slovenije, na tak ali drugačen način, amatersko ali profesionalno, ukvarja z glasbo! Seveda niti ena anketa ne more biti popolnoma točna, vendar pa je jasno – muzikalen smo narod in petje nam je globoko vkoreninjeno v tradicijo. Kljub temu pa je od rednih članov našega zbora, vendarle samo polovica slovenskega porekla. Ali je mogoče potem, da mi sami ne znamo ceniti lepote naše glasbe in da ne razumemo pomena njenega ohranjanja in negovanja? Čeprav je to možno, sem pa vseeno prepričana, da bi se ljubezen do slovenske glasbene dediščine lahko hitro zbudila in razvila skozi zborovsko petje.

Kako bi predstavili MePZ? (struktura, avtorji, dela, repertoar)

V zboru Kredarice poje okrog dvajset pevk in pevcev, v glavnem glasbenih amaterjev, z daljšimi ali krajšimi izkušnjami petja v zboru. Med njimi so pripadniki starejše in mlajše generacije, slovenske in drugih nacionalnosti, različnih poklicev in zanimanj. Tisto kar jim je skupno je da so vsi dragi, veseli ljudje, ki radi pojejo in se učijo, meni pa je v veselje in zadovoljstvo delati z njimi. Na našem repertoarju se v glavnem nahajajo kompozicije pisane v slovenskem jeziku - svetovna in duhovna glasba originalne inspiracije, narodne pesmi iz raznih krajev Slovenije v priredbah znanih slovenskih skladateljev kot so Jože Leskovar, Mihael Rožanc, Miroslav Vilhar, Davorin Jenko. Radi pojemo melodije znanih bratov Avsenik, pa tudi priredbe slovenske zabavne glasbe, ki so jo izvajale nekdanje zvezde slovenske pop scene - Lado Leskovar, Berta Ambrož, skupina Pepel in kri in drugi.

Sodelujete na srečanjih slovenskih zborov? (Vrbas, Petrovaradin, Tolmin, Banja Luka, Subotica...)

Da, zbor rad sodeluje na srečanjih Slovencev. To je pogosto priložnost da poslušamo pevske skupine ali zборе prav iz Slovenije, da se z njimi spoznamo, družimo in vzpostavimo stike za dalje sodelovanje, pa tudi, da se srečujemo z znanci iz ostalih društev Slovencev iz Srbije, da slišimo nove pesmi, izmenjujemo note, pa tudi da se na nek način pomerimo z ostalimi – kako smo zveneli prejšnje leto, kako pa zvenimo sedaj ... Redno nastopamo v Subotici na Srečanju slovenskih zborov, čakamo goste na Dnevih slovenske kulture

in Koncertu slovenske pesmi in poezije v organizaciji našega Društva, a na ostala gostovanja hodimo, če le imamo možnost. Do sedaj je bil zbor na takšnih srečanjih v Bohinjski Bistrici, Stični in Banja Luki.

Kaj bi prosim povedali o načrtih v prihodnje?

V naslednjem letu nas čaka še nekoliko nastopov, na katerih se bomo predstavili z različnim programom. To so: Prešernov dan v organizaciji našega Društva, Velikonočna maša v novosadski - naši katedrali, ki jo služi beograjski nadškof in metropolit monsigneur S. Hočevar, nastop na Velikonočnem koncertu v Baču, ki ga organizira zbor Frančiškanskega samostana, nastop na Dnevih slovenske kulture in verjetno na inkluzivnem festivalu Hearts in Harmony. Upajmo da bomo jeseni 2016 gostovali in imeli koncert v Sloveniji v Šmartnu ob Paki. Poleg tega je poseben dogodek letos snemanje dokumentarnega filma o zboru, ki je zamišljen kot retrospektiva prvih 15 let, kolikor zbor obstaja in deluje. Film je trenutno v procesu montiranja, premierno predstavitev pričakujemo maja 2016. Za nastanek filma so zaslužni najprej DS Kredarica in Nacionalni svet slovenske narodne manjšine v Srbiji, ki sta podprla projekt, avtorica filma pa je mlada in perspektivna režiserka Maja Grgić.

Kaj bi sporočili članom DS?

Zato sporočam in pozivam člane in članice Društva, ki znajo peti in radi pojejo in se radi družijo naj pridejo in se prepričajo, kako je to biti del našega zbora.

Pogovor vodila: Marija Lovrić

GLASBENI UTRINEK

Koncert MePZ in MoPS je ob rojstnem dnevu, na III. Dnevih slovenske kulture, gospodarstva in turizma v Gimnaziji Jovan Jovanović Zmaj, 28. maja 2015, kjer so se naizmenično nizali nastopi močnih mešanih zborovskih „glasov“ osvetljenih s klavirsko spremljavo Jožefa Riterja in izvajanje moške klapske „vokalize“, skozi vrsto tematskih blokov izvedenih priredb slovenskih ljudskih in zabavnih pesmi (Gorčez izaro, Venček ljudskih, Strunam, Po jezeru bliz Triglava, Dan ljubezni), priredb pesmi iz rusinske (Za daljekom njebosklonom), primorske (Pa se sliš'), makedonske (Biljana platno beleše), avstrijske tradicije (Der Hasbacher), bil priložnost, da zazveni ne samo odnegovan zborovski izraz, izpiljen in zajeten, pa tudi raznovrsten repertoar, temveč tudi priložnost, da se slišijo številne fineše, ki pričajo o skrbnem brskanju tradicije v ključu sodobnosti, ter o posvečenem in vztrajnem delu dirigentov Dunje Huzjan in Boruta

Pavliča z izzivi človeškega glasu kot medija. Celovitost glasbenega „venčka“ Kredarice, so po eni strani izpletle točke mojstorsko uravnoteženih fraziranj (Venček ljudskih, Strunam), prehodov v tišino (Tiho noči), tehničnega poigravanja s „perkusijsko“ obravnavo glasu, s „kalamburskim“ zvokom jodljanja (Der Hasbacher), po drugi strani pa vsem znane točke obarvane z lastnimi priredbami Dunje Huzjan (Dan ljubezni) in Boruta Pavliča (Biljana platno beleše). Prizvoki nekdanjih vokalnih praks se z novimi glasbenimi izrazi, s posebnostmi različnih tradicij, skladno iztekajo v enkratnem glasbenozgodovinski spomin in v večglasje s katerim pevci in dirigenta DS Kredarica, v kontekstu multikulturalne sredine, kakršna je Vojvodina, potrjujejo, da sta ustvarjalnost in kreativnost izvajanja najlepša potenciala jezika in kulture.

***Marina Aleksić, muzikolog
Prevedla: Elza Ajduković***

PRISPEVKI NAJMLAJŠIH UČENCEV

Pri pouku smo izdelali novoletne okraske, ki smo jih poslali vrstnikom v knjižnico Nova Gorica po projektu Slovenski novoletni okrasek. Tudi njihovi okraski so že na poti k nam. Projekt vodi Nina Nemeč.

Rut Zlobec

MENJAM BRANJE IN SANJE

Pozdravljeni, Marija,
 Ne vem, kje si se rodila,
 Ne vem, kdaj si se rodila,
 Skrbi si v smehljaje skrij, tiho se zamisli,
 V preteklost pohiti,
 Ter v srcu,
 Spomin zbudi.
 Prijetno branje in lep pozdrav iz Novega Sada,
Dragana

Draga Sneža, uživaj in lepo se imej! Zate sem namenila knjigo Slovenija: pogled na njeno zgodovino. Knjiga je zanimiva in nekaj boš zvedela o naši lepi Sloveniji. Lep pozdrav iz Novega Sada,
Zdenka Lukan

Ljuba Nada, Upam da Vam bo všeč knjiga, ki Vam jo pošiljam in da boste uživali. Lep pozdrav,
Sanja

Draga Vida, Čudovite verze Toneta Pavčka Angeli Vam priporočam. Lep pozdrav,
Svetlana Momčilović

Draga Tatjana,
 Drobtinice Mihe Mazzinija so me zares presenetile z odprtostjo in neposrednostjo. Slabo berem in sem veliko časa potrebovala za branje, ampak knjige nisem mogla zapustiti neprebrane do konca.
 Lepo pozdravljeni,
Jasmina Veselinov

KVIZ- KOLIKO POZNAMO NAŠO SLOVENIJO-NIŠ

Letos 24. oktobra 2015 je sedmič v organizaciji Slovenske kulturne skupnosti „France Prešeren“, bil kviz „Koliko poznamo našo Slovenijo“ s temo gozd - vreme in orientacija. Niško društvo je kot vsako leto bilo kos nalogi in na visoki ravni tudi glede organizacije in s tem nam omogočilo še en prelep dan v Nišu. Prijaznost in velika gostoljubnost sta vplivali na to, da se zares počutimo dobrodošli.

Tudi to pot sta kviz vodila dobro pripravljene igralski in novinarski par iz Maribora. Onadva sta s svojimi šalami in vpadi zasmjevala vse prisotne in spretno pomagala, da bo trema vseh udeležencev zares minimalna. Vseeno pa so v ospredju bili oni najmlajši, predstavniki svojih društev, ki so prišli iz skoraj vseh večjih mest Srbije. A vse to z željo, da pokažejo koliko so se naučili in napredovali.

Naše društvo „Kredarica“ sva predstavljala moj brat Matej in jaz. Osvojila sva tretje mesto, zaradi česa smo bili vsi zelo radostni. Na koncu kviza, smo skupaj s starši in mlajšim bratom Davidom, odšli na ogled znamenitosti mesta Niš. Še prej pa smo takoj telefonirali tudi učiteljici Rut, da smo dobili bronasti pokal.
Kristjan Konecky

TIGER IN MAČEK IZ SLOVENIJE V KREDARICI

V soboto, 28. novembra, je v DS Kredarica prišel pisatelj iz Slovenije Milan Petek Levokov. Slovenski pisatelj nam je povedal, kako rad piše za otroke. Predstavil nam je knjigi Maček Ferdo gre v šolo in Ko pride tiger.

Knjiga Ko pride tiger je zelo zanimiva in smešna knjiga. Pisatelj nam je prebral smešen odlomek iz knjige Maček Ferdo gre v šolo. V knjigi Maček Ferdo gre v šolo, spoznamo mačka, ki rad hodi v šolo in se uči pisati in šteti. Po šoli je druge mačke v ulici učil abecedo in šteti do pet. V knjigi Ko pride tiger inšpektor rešuje primer izgubljenega tigra.

Pisatelj je društvu podaril tudi knjige za odrasle

bralce: Zapiski z mrtvega brega, Ujeti vodo med prsti in Živalski parlament in Težave v raju. Zahvaljujemo se pisatelju, ker nam je podaril tudi dve knjigi za otroke.

**Dora Mitrović, Elena in Luka Polanec,
 Luka Popović, Zoran Veselinov**

INES V NOVEM SADU

V začetku oktobra je v Subotici organizirano Otroško kulturno srečanje – Mavrica. Za to priliko mi deca iz “Kredarice” s pomočjo naše učiteljice Rut, smo pripravili mali program. Na proslavo so prišli tudi gosti iz Slovenije. Prvo so obiskali naše društvo „Kredarico“ v Novem Sadu.

Pri meni doma je gostovala Ines deklica iz Slovenije. Bila sem zelo srečna in razburjena da lahko ugotovim in spoznam novo prijateljico iz Slovenije. Čeprav nismo imeli veliko časa pokazala sem ji svojo šolo, šli smo po središču mesta, odšli do Donavskega parka in na obalo Donave od kod se vidi Petrovaradinska trdnjava. Ines je rekla da je center Novega Sada sličen Ljubljani edino v Ljubljani nimajo labodov – Ise in Bise. Bilo ji je neobičajno da je pri nas vse tako ravno in da je edino hrib Fruška gora. Zelo ji je bila všeč obala Donave. Šli sva tudi u prodajalno igračk in ugotovili da se slične igračke prodaju v Sloveniji in Srbiji.

Na kraju druženja sva si dali mail naslova in telefonski številki. Zdaj imam eno novo prijateljico v Sloveniji in Ines ima eno novo prijateljico – mene, v Srbiji.

Dora Mitrović

MALE SIVE CELICE - BANJA LUKA

V soboto, 17. oktobra 2015 so mlajši učenci dopolnilnega pouka slovenskega jezika, kulture in tradicije, sodelovali na kvizu v Banja Luki, ki ga tamkajšnje slovensko društvo organizira v skupnem projektu z avtorjem kviza Darkom Hederihom in Pavletom Ravnohribom iz Slovenije. Kviz je zelo popularen in se v Sloveniji predvaja tudi javno na državni televiziji. Letošnja tema kviza je bila o hrani pod naslovom Abeceda, dober tek!

spontano in spotoma veliko naučijo o Sloveniji in slovenskem jeziku, zgodovini, zemljepisu, umetnosti, naravi in družbi in drugih aktualnih temah, ki jih obravnavajo zastavljena vprašanja. Po končanem kvizu so se udeleženci ob pogostitvi še nekaj časa družili in se polni vtisov do večera vrnili domov.

Društvo Slovencev Triglav iz Banja Luke je manifestacijo zelo dobro organiziralo, iz vodstva DS Kredarica je bil tudi Đorđe Veselinov, ki je pozdravil organizatorje v imenu društva in izkoristil priložnost za pogovore o medsebojnem sodelovanju tudi v prihodnjem letu.

Jasmina Veselinov

Ekipo Društva Slovencev Kredarica so zastopali Kristijan Konecky, Filip Popović in Zoran Veselinov, vsi pa so dobili pohvale za udeležbo od organizatorjev.

DS Kredarica je s svojimi učenci zdaj sodelovalo že tretjič, saj se otroci skozi tekmovanje v kvizu,

OKRASILI SMO NOVOLETNO JELKO

Pri dopolnilnem pouku slovenskega jezika, kulture in tradicije smo učenci najstniki skupaj z učiteljico Rut Zlobec okrasili novoletno jelko. Okraske in lučke smo obešali na veje in se ob tem pogovarjali, kakšni so bili običaji v Sloveniji v davnih časih in kakšni so zdaj. Ob okraševanju smo se lepo zabavali, na koncu smo še prižgali lučke in se ob tej čudoviti priložnosti še poslikali.

Srđan, Olivera, Ivana, Luka, Vuk, Isidora, Marko in ostali iz skupine najstnikov

POLETNA ŠOLA V LJUBLJANI V SLOVENIJI

Ime mi je Igor, pišem se Žnidarec. Star sem 28 let, sem diplomirani matematik in delam v osnovni šoli kot profesor matematike. Poleti sem prvič šel v Slovenijo na aktivne počitnice in to je morda najlepše potovanje v mojem življenju.

Center za slovenščino v Ljubljani je organiziral Poletno šolo in dobil sem štipendijo za šolanje in bivanje. Prenočišče smo imeli v Ljubljani v dijaškem domu v Bežigradu, predavanja so bila na Filozofski fakulteti. V poletni šoli sem spoznal veliko različnih ljudi iz različnih držav, na primer: iz Anglije, Nemčije, Švice, Kanade, Francije, Argentine in veliko drugih. V domu sta bila moja sostanovalca Anglež in Argentinec, lahko verjamete?

Med poukom smo obiskali veliko zanimivih krajev: središče Ljubljane, Križno jamo, Čebelarski center, Bled... Od vseh krajev mi je bil najbolj všeč Bled. Lahko bi citirali potopisce in pisatelje, a najlepše je zapisal največji slovenski pesnik France Prešeren: „Dežela Kranjska nima lepš' kraja, ko je z okolš' no ta, podoba raja“. Obiskali smo celo mesto in na plaži smo se kopali in plavali, čeprav je bila vstopnica zelo draga, stala je okoli 10 evrov.

Vreme je bilo zelo lepo, deževalo je samo 3 dni. Vsak dan sem kolesaril z mojimi novimi prijatelji do

fakultete in BTC-ja. Zelo zanimiv je sistem za izposojanje koles. Kdor je želel uporabljati kolesa, se je lahko naročil na internetu in plačal samo en evro na teden ali tri za eno leto.

Ljubljana mi je na splošno zelo všeč, jedli smo sladoled v Cacao in različne jedi v odprti kuhinji, plesali in dežju na Prešernevom trgu, obiskal sorodnike in prinesel sem tudi veliko spominkov iz Slovenije.

Če bi tudi vi radi doživeli slovenščino v Sloveniji, spremljajte informacije na www.centerslo.net.

Lep pozdrav,

Igor Žnidarec

LITERARNI NATEČAJ O DOMOLJUBJU

Učenci dop. pouka slovenščine skupina najstnikov
Domovina je tam, kamor nas vleče srce, tam, kjer so naši sorodniki in prijatelji.

Občutim jo, ko sem z ljudmi, ki jih imam rada.

Tam sem svoboden, lahko se družim s prijatelji.

V domovini občutim varnost, ljubezen.

Te vezi so nevidne in ni besed, ki bi jih lahko opisale.

Tam se dobro počutim in tam so ljudje najbolj prijazni.

Učenci dop. pouka slovenščine skupina odraslih izpopolnjevalcev

Spomini na mojo staro domovino mi vedno prikličejo solze. Verjamem, da je dom tam, kjer se človek dobro počuti.

Jasmina Veselinov

Vedno znova se razveselim, kadar z zborom potujemo v Slovenijo. Ko pridemo čez mejo, sem v nekem no-

vem svetu, vse je nekako božansko. Poleti smo se vrnili s Poljan, še vedno vsak dan razmišljam o tistem miru in lepoti narave. Slovenija me vso prevzema.

Božana Šatora

Najlepša, edina v srcu mi skrita si ti, moja Slovenija. Sanjam te že dolga leta, kako se bohotaš, lepota, v modri daljavi upanj. In Boga molim za tvojo moč, zdravje ljudi in več en obstoj v miru.

Svetlana Momčilović

Slovenija – z najlepšimi naravnimi lepotami, poleti, pozimi, jeseni in pomladi zmeraj topla, s srčnimi ljudmi.

Milica Cvejić

Moja domovina je sedaj v mojem srcu in dokler bom živel, bom užival v njej, v moji Sloveniji.

Aleksandar Cvejić

Slovenija je dežela, kjer občutim srečo in mir. Vsak njen kraj sije z neverjetnimi barvami in podobami narave.

Maja Cvejić

POLETNA ŠOLA V PLANICI

Poleti 19. julija 2015 šla sem na Planico v Slovenijo. Bivanje za dva tedna na Planici je otrokom slovenskih potomcev razseljenih po svetu organiziralo

Ministrstvo za šolstvo Republike Slovenije.

Potovanje do Planice je bilo zelo zabavno. Potovala sem s prijatelji od katerih so babice in dedki tudi po rodu iz Slovenije. Prijatelji so prišli iz Požarevca, Vršca, Skopja... S tako veselimi prijatelji je potovanje do Planice kratko trajalo.

Na Planico so prišli otroci tudi iz drugih držav, Italije, Anglije, Egipta, Kanade, Združenih držav Amerike, R. Srbske in Hrvaške. Bilo je nas 56. Vsi smo prišli da bi se bolje naučili slovenski jezik, uživali v naravnih lepotah Slovenije in spoznali se in družili. Čeprav prihajamo iz različnih držav nismo imeli problemov da

se sporazumemo. Cel dan nam je bil izpolnjen z različnimi aktivnostmi – učenje, šport in vse to z druženjem. Dopoldne vsi smo šli na pouk slovenskega jezika. Moja učiteljica slovenščine Barbara ni bila stroga. Popoldne je navadno sledila avantura. Imeli smo razna športna tekmovanja ali smo šli na raziskovanje okolice, planinarjenje. Šli smo na Blejsko jezero v katerem je voda tako čista, da se vidijo ribice in dno jezera. Potem smo bili v Pustolovskem parku, kjer je bilo zelo zabavno in prvič sem šla na poletno sankanje.

Bilo mi je čudovito. Nadihala sem se čistega zraka. Uživala sem pri vseh aktivnostih. Vsi prijatelji so bili veseli in dobri. Nestrpno čakam naslednje potovanje v Slovenijo.

Dora Mitrović

PLANIKA

Slika 1. *Leontopodium alpinum* - Planika

Planika ali očnica (znanstveno ime *Leontopodium alpinum*) je ena najbolj znanih evropskih gorskih rož.

IME IZ ETIMOLOGIJE

Ime planika izhaja iz dejstva, da je ta roža prisotna na planinah ter na drugih visokogorskih območjih. V germanskih jezikih se uporablja ime edelweiss, ki izhaja iz švicarsko-nemške besede edel (plemenit) in weiss (bel). Znanstveno ime *Leontopodium alpinum* izhaja iz grških besed leon (lev) in podion (taca) ter alpinum (Alpe).

OPIS

Stebela so visoka od 5-20 cm in so premenjalno olistana. Pritlični listi so lopatičasti in stebelni črtlasto suličasti na zgornji strani so zelenkaste barve, na spodnji so belo polsteni. Cvet ima 5 do 8 majhnih rumenih cvetličnih glavic, ki so obkrožene s cvetličnimi listi v zvezdasti obliki. Cvetijo med julijem in septembrom. Niso strupene.

Slika 2. Avstrijski evrokovanec

RASTIŠČE

Planike lahko najdemo na skalnatih jasah, apnenčastih skalah in redkeje tudi na travnikih. So neenačajno rasporejene in jih ponavadi najdemo na skalnatih jasah med 1500 in 2400 m nadmorske višine, torej na področju visokogorskega pasu.

Izvira iz Azije: danes pa lahko to rožo najdemo v Evropi, Aziji, Južni Ameriki, Pirenejih, Alpah in Karpatih. V Sloveniji jo najdemo v Julijskih Alpah in Kamniških Alpah, Karavankah, Ratitovcu, Trnovskem gozdu, Snežniku in soteski Save pri Kranju. Planika je zaščitena rastlina v mnogih državah, med drugim v Švici, Sloveniji (na Goriškem od 1896, na Kranjskem od 1898). Kazen za utrغانo planiko znaša od 1000 do 4000 evrov. Po navadi raste na nedosegljivih krajih, zato jo v Sloveniji povezujejo z gorništvom. Njena bela barva v Švici velja za simbol čistosti in zaradi lepote je dobila romunsko ime floarea reginei (kraljičina roža).

PLANIKA V DRUGIH POMENIH

Dom Planika pod Triglavom, pesem Edelweiss iz mjuzikla *Moje pesmi, moje sanje*, na avstrijskih evrokovancih je planika na kovancu za dva centa, v Avstriji obstaja vrsta piva "Edelweiss", narodna roža Švice, Avstrijska glasbena skupina Edelweiss in Društvo Slovencev Planika iz Zrenjanina.

Pripravil Novica Nenadovič. spec. mr.

POPRAVEK

Spoštovani bralci, opravičujemo se vam za napake, ki so nastale v prejšnji številki 57-58 Biltena Kredarica in sicer: na naslovni strani v desnem kotu zgoraj, je pravilno januar - junij 2015 ne pa 2016, v napovedi v naslovih levo, je pravilno III.

Dnevi slovenske kulture, gospodarstva in turizma, ne pa IV. Pri prispevku o Komornem pevskem zboru Vita iz Lendave na strani 10, je pravilno dirigent Danijel Berden.

Uredništvo

DRUŽINA VESELINOV V PLETERŠNIKOVIM DOMAČIJI

Družina Veselinov je bila prva družina iz našega društva, ki se je udeležila projekta, ki ga je sprožila naša učiteljica Rut Zlobec skupaj s Pleteršnikovim društvom in predsednikom Martinom Dušičem iz Pišec in s podporo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Projekt z naslovom Moja hiša je tvoj dom, nudi slovenskim družinam, ki živijo izven domovine, da bolje spoznajo svojo domovino, da uživajo v prečudoviti naravi in se družijo s krajanji in obiskujejo do-

gajanja, ki jim jih ponujajo domačini v bližini, lahko pa se tudi sami napotijo na ogled okolice ali pa celo mahnejo malo dlje po Sloveniji.

Družinam je na voljo Pleteršnikova zidanica, ki je preurejena v simpatičen bungalov s petimi ležišči, priročno kuhinjico in kopalnico, vse skupaj v originalnem slogu in čisto po domače. Okrog domačije je lepo urejena okolica, ki nudi dodatne možnosti za sprostitvev.

Uredništvo

MOJA HIŠA JE TVOJ DOM

Ljuba naša sosedka v Novem Sadu, naša učiteljica Rut in Ljubo, sta nas pričakala v Brežicah v nedeljo popoldne 9. avgusta 2015. Dovolj bi bila le osvežitev, toda zraven je bilo še bogato kosilo s pijačo, seveda! Pri njiju smo se vsi skupaj našli z našo družino, ker je naš oče Đorđe plezal po Triglavu, bogvekje in ga je Ljubo pripeljal! Dan se je vlekel proti koncu, ko smo se peljali po lepi cesti čez ljubko Štajersko in na koncu prispeli v pišečko vas ter zavili proti zidanici Maksa Pleteršnika. Zadnjih 300 m poti skozi gozd je bilo brez asfalta, ampak smo se lahko peljali z avtom. Skozi odprta okna se je skozi gozdno senco slišalo ptičje petje in srnjak se je hitro umaknil, ko nas je opazil, da smo preveč blizu.

Na vrhu malega hriba je stala bela vinogradniška hiša - zidanica. Na eni strani jo je od gozda delila ogromna hruška. Žal prihaja pozno, komaj novembra. Na drugi strani je na zidanico še sijalo sonce, ki je lepo gredo vinograd na obronku, toda na žalost je bil zapuščen! Zadaj je bila ogromna češnja, zavetje za naš avto. Pleteršnikova domačija, pozneje smo izvedeli, kako je društvo organiziralo košnjo in drugo, da bi

vse bilo urejeno za tiste, ki so del tega lepega projekta, je enostavno blestela.

Notranjost zidanice je tako preprosta in topla, po drugi strani pa tako popolna - pravi naš dom. Vse je bilo iz lesa in je po njem tudi dišalo! Še vedno se mi zdi, da čutim ta vonj, ko zatisnem oči in se samo spomnim tega prizora! Nekdo bi rekel, da je majhna, ampak naša 5-članska družina se je kar lepo namestila, čeravno nismo majhni. V prostoru, kamor se najprej stopi, je kuhinja z mizo in z dvema klopema, pa kuhinjski del s kupalno ploščo z vso potrebno posodo: ponev, lonček za juho ali testenine, v notranjosti jedilni pribor, kozarci, šalice. Bila sem presenečena, kako je vse bilo tu. Hladilnik je bil že vklopljen ter nas čakal z mrzlo pijačo. Pod pomivalnim koritom je bila celo konzervirana hrana - mogoče je navada tako skrbeti za ozimnico? Hvaležni smo si zapomnili, da tudi mi zapustimo tako, v istem stanju, za naslednje "zdomce"... Na desni steni so drsna vrata tridelne kopalnice: na sredini ogledalo z umivalnikom, na levi je tuš, na desni stranišče. Vse preprosto, čisto in zelo praktično. Naravnost iz kuhinje so bila vrata v spalnico, kjer je kot pravo presenečenje bila krasna lončena peč, ki se je verjetno kurila spodaj, v prostoru za shrambo posod za vino..., ker zgoraj ni bilo videti vrat! V sobi sta bili dve nadstropni postelji in en zložljivi naslanjač za spanje! Ravno prav za nas. Po kdo ve kolikih letih sva mož in jaz spala zgoraj v nadstropnih posteljah, ker so si tako izbrali otroci, postelje pa so bile dovolj močne in vsaka je imela udobni debeli jogi. Sami smo prinesli posteljnino, ker je to povedano že vnaprej, da bi imeli „komocijo“ kot doma. Topla voda nas je že čakala v boilerju in dokler so se vsi iztuširali, je „mamica“ stvari že pospravila po policah. Brisače smo tudi imeli svoje, lahko pa smo jih potem sušili na štriku, ki je bil skupaj s ščipalkami razpet na robu gozda nad staro, nekoč zelo močno, sedaj

pa res staro in vegasto, ampak lepo mizo s klopmi. Razgled na dolino je bil čudovit. Imeli smo srečo, da je nebo bilo posuto z zvezdami - kot iz pravljice! Res so čez nekaj dni tudi padale - zvezde in to veliko njih! Noč je na vasi tako tiha da nam je bilo težko zaspati. Mi smo navajeni, da je v mestu vse dolgo živo in zdaj nas je motil mir! Neverjetno!!! Nobene klime, televizije, ali interneta. Zidanica je res raj za nas starejše - za otroke pa res pekel! Odvadili so se od branja in spanja ponoči!

Naslednje jutro sva se midva - starša sprehodila po hribu navzdol do Jagerja po zajtrk. Pri Jagerju obstaja tudi kavarna z internetom, seveda je to vas, ampak ni konec sveta - otroci se bodo veselili! Zdi se mi, da se ne bi vrnili domov, če bi jih poslala kupit kakšno malenkost za kosilo pri Jagerju. Sama vas Pišce je kot iz pravljice! Prvo toplo dobrodošlico nam je voščila gospa Ančka. To je gospa velikanske energije in odprtih pogledov na življenje, ki prebiva v hišici s prekrasnim razgledom, ki stoji nasproti same cerkve. Prav v teh dneh je v Pišce prišel novi duhovnik, ki nas je lepo pozdravil in z velikim zanimanjem, ki ga kaže za vsakega vaščana. Spominjam se tudi, kako se je gospa Ančka otepala njegovega podrobnega spraševanja, on pa ji je pomirljivo povedal, da ne misli, da bi se ona spreobrnila in da bi hodila v cerkev, hotel je biti samo prepričan, da bi poklicala gasilce, če bi videla, da cerkev gori! Vsaka hiša je obeljena, z okni polnimi cvetja, s pokošenimi travniki, zraven lepa prenovljena Osnovna šola Maksa Pleteršnika, ob njej seveda Gasilski dom. Na velikem ovinku pri Jagerju se gre navkreber k ponosni stavbi cerkve pri izviru s pitno vodo, ki se pije tudi v pišeckem vodovodu. Pot se nadaljuje proti koncu k pokopališču, kjer je spet spomenik Pleteršnikovi družini, ki jih je ogromno zadolžila, posebej ta kraj, celotna Slovenija pa ohranja spomin posebej na Maksa Pleteršnika, ker je njegovo delo, prvi slovensko-nemški slovar, temelj pismenosti! Pleteršnikova domačija je delno pripadla zakonskim dedičem družine Pleteršnik, da pa hišo vzdržujejo sami vaščani s prostovoljnim delom, nam je povedal predsednik turističnega društva, gospod Martin Dušič, nekdanji ravnatelj osnovne šole. Njegova prijazna soproga, gospa Milena Dušič, je gospodinja za vzor! Ne bomo nikoli pozabili, kakšno pogostitev nam je priredila, s slano skutino potico iz heljdine moke, gobovo juho, pečenko, z žganci, vse popestrjeno z sadjem, vinom, preko sladoleda do sladice!

Glavni namen projekta je da Slovenci, ki nimajo več sorodnikov ali stikov z njimi v domovini in se glede na slabše razmere izven domovine, z zagotovljenim brezplačnim bivanjem, lahko sami vzdržujejo vsaj en teden in da se v Pleteršnikovi zidanici poču-

tijo kot doma! Lahko se odpravijo na kakšen izlet, vkolikor si lahko privoščijo, lahko celo odpotujejo kam dlje po Sloveniji ali pa se kar peš sprehajajo do bližnjih znamenitosti, kot je Pišečki grad. V njem sem se počutila, kot da je sama preteklost z nami! Pišečki grad kot muzej je izredno lepo prenovljen in je dom največje sekvoje v tej pokrajini! Samo sprehajati se in si ogledovati urejene kmetije je že praznik za dušo in oči!

Imeli smo posebno čast ostati malo dlje, da bi sprejeli ministra Gorazda Žmavca, ki je napovedal obisk v sredo 25. avgusta 2015, da bi si v živo ogledal kako poteka projekt. Za to priložnost smo mu kot domačini v zidanici voščili dobrodošlico, osrednja prireditelj pa je bila v muzeju in se po obisku zidanice končala s pogostitvijo, ki jo je organizirala sedanja mlada ravnateljica osnovne šole Nuška Ogorevc. Med ministrovim obiskom so se naši otroci udeležili delavnic, ki so jih priredili učitelji skupaj z otroki v sami šoli. Posebej me veseli da smo imeli priložnost pozdraviti tudi Tanjo Plevnik, ki sem jo v Beogradu spoznala kot pesnico lepih pesmi, ki poučuje umetnost in učitelja slovenščine Davida Križmana, ki je bil že pri Rut v Novem Sadu na obisku. Hvaležni smo naši Rut in predsedniku Martinu Dušiču in njuni izredno humani in odlični ideji, ki sta tudi z lastnimi sredstvi in energijo sprožila projekt, pa tudi sami Rut, ki se je osebno zavzemala, da izkušnje in potrebe, ki jih spoznava med rojaki daleč od domovine, pretvori v tako human projekt. Upamo, da se ji bomo lahko kdaj oddolžili in ji dali občutek zadoščenja, da njen trud ni bil zaman. Moj glavni občutek je bil, da so vsi polni razumevanja in toplih besed, odprtih rok in veličanstvenih idej. Spomini na vse, kar smo doživeli ali spoznali in smo jih prinesli s seboj, pa so še vedno tako topli, da nam bo še dolgo toplo pri srcu.

Jasmina Veselinov

DOPOLNILNI POUK SLOVENŠČINE V LETU 2015

Poleg samega pouka so učenci sodelovali na prireditvah, ki jih je organiziralo DS Kredarica in na prireditvah slovenskih društev v drugih krajih v Srbiji, Mavrica v Subotici, Kviz o Sloveniji v Nišu, Naša slovenska beseda v Zrenjaninu in na kvizu o Sloveniji v Banjaluki. Učenci so se udeležili petdnevne ekskurzije v Slovenijo, kjer so bili dva dneva gostje vrstnikov na OŠ Ob Rinži v Kočevju in obiskovali redni pouk, potem pa so tri dni sodelovali na tradicionalni prireditvi Solinarski praznik v Piranu.

Učenci so se udeležili predstavitve učbenika Slovenščina brez meja Milice Poletanović v prostorih društva. V Kulturnem centru so nastopali z recitalom ob slovenskem kulturnem prazniku.

Najstniki so pripravili razstavo o življenju in delu ameriškega pisatelja slovenskega rodu Louisa Adamiča. Slovenijo smo predstavili na medkulturnem dnevu na OŠ Sonja Marinković. Sprejeli smo goste s Centra za slovenščino kot drugi/tuj jezik iz Ljubljane in s katedre za slovenščino na FF v Beogradu. Naši gostji sta bili mag. Tilka Jamnik, ki je izvedla bralno delavnico za otroke in odrasle, in dr. Maja Godina, ki je predstavila slovenska pomladna praznovanja.

V okviru dnevov slovenske kulture in gospodarstva smo izvedli dan odprtih vrat v sodelovanju z vrtcem Oplotnica, pisateljico Marijo Lovrić in gospo Amalijo Cvejić, ki je vodila likovno delavnico (oblikovanje z glino).

Učenci so se udeležili poletne šole v Ljubljani in v ČŠOD Planica. Ena družina se je vključila v projekt Moja hiša je tvoj dom v organizaciji Društva Pleteršnikova domačija in OŠ Maksa Pleteršnika Pišece. Eden od ciljev dop. pouka slovenščine je tudi sode-

lovanje z vrstniki v šolah v Sloveniji. Učenci so pripevali svoje misli, izdelke, v UNESCO-vih projektih Menjaj branje in sanje (nosilec Gimnazija Ledina Ljubljana), Gradovi kralja Matjaža (nosilec OŠ Črna na Koroškem), Dan proti verbalnemu nasilju in Večerja – dogodek etike in estetike (nosilec OŠ Maksa Pleteršnika Pišece) in projektih Slovenski novoletni okrask (nosilec Knjižnica Nova Gorica), Moč besed (nosilec siol.net in Itak). Predšolski in učenci do 6. razreda so se pomerili v reševanju matematičnih in logičnih nalog v slovenskem jeziku v Cici veseli šoli (nosilec revija Ciciban). Spomladi so učenci risali čebelnjake za Hoferjev natečaj in prejeli darila. Oktobra smo se vključili v slovenski ekološki, literarni, likovni, glasbeni in plesni projekt Veliki nemarni škornji. Gospa Cvejić je vodila jesensko likovno delavnico, ki je bila povezana s tem projektom. Dva dni smo gostili učence in učitelje OŠ Maksa Pleteršnika Pišece, tri dni dijake in prof. gimnazije Novo mesto in vodjo Centra za razvoj prostovoljnega dela Novo mesto.

V Slovenijo smo poslali literarne prispevke za natečaj o domoljubju (organizator Slavistično društvo Posavja). Sodelovali smo v akciji Rad-a imam slovenščino, decembra smo poslali naše izdelke na likovni natečaj Hanina in moja božična želja.

Srečali smo se s slovenskim pisateljem Milanom Petkom Levokovom. Ogledali smo si predstavo Pod Triglavom učencev DS Planika iz Zrenjanina.

Zahvaljujemo se Bralni znački Slovenije in Javni agenciji za knjigo RS za podarjene knjige ter vsem staršem, ki svoje otroke spodbujajo k branju slovenskih knjig in učenju slovenščine.

Učiteljica Rut Zlobec

IN MEMORIAM

PROF. DR. MARIJA VINDIŠ JEŠIĆ
1948 - 2015

S spoštovanjem se bomo spominjali članice našega društva Prof. Dr. Marije Vindiš Ješić, internistke-kardiologinje, redne profesorice Medicinske fakultete v Novem Sadu in načelnice oddelka splošne kardiologije Inštituta za kardiovaskularne bolezni v Sremski Kamenici. Bila je začetnica rubrike Zdravnik vam svetuje v našem časopisu in večletna sodelovalka. Hvaležni smo ji za to in je nikoli ne bomo pozabili.

Iskreno sožalje družini Vindiš in Ješić.

Društvo Slovencev Kredarica

IVANKA BAGLAVA
1929 - 2015

V 86. letu nas je zapustila dolgoletna članica DS Kredarica Ivanka Baglava, rojena Ošep iz Črne pri Prevaljah. Po poroki je z družino nekaj časa še živela v Sloveniji, potem pa so zaradi moževe službe prišli v Novi Sad. Skupaj z njenimi najdražjimi smo se poslovili od Ivanke na Almaškem pokopališču. Ivanki je v slovo zet Vladimir povedal nekaj slovenskih verzov in opisal njeno življenjsko pot.

Iskreno sožalje družinam Bireš in Baglava.

Društvo Slovencev Kredarica

ZMAJEVE DEČIJE IGRE PODARILE DRUŠTVU SLOVENSKE KNJIGE

V začetku julija 2015 nas je zelo razveselilo sporočilo, naj se oglasimo v prostorih Zmajeve dečije igre. Za nas so namreč pripravili knjige v slovenskem jeziku, ki so jih leta prejeli od slovenskih založniških hiš, zdaj pa so jih želeli podariti komu, ki bi te knjige zares uporabljal. Društvo Slovencev Kredarica se jim je zdelo idealno za to. Ko smo jih začeli razvrščati, čistiti od prahu in jih na koncu tudi prešteli, je bilo vseh skupaj 653, večinoma otroška in mladinska literatura, veliko slovenskih avtorjev, vse mogoče pravljice, zelo lepa vezava in popolnoma nove. Bili smo osupli, kako dragocene so in koliko smo jih dobili,

naenkrat se nam je knjižnica, ki jo že leta dopolnjujemo, povečala na približno 2000 naslovov.

Društvo se še posebej zahvaljuje tudi dvema prirodnima članoma Aleksandri Guljaš in Novici Nenadoviću, ki sta pomagala pri akciji prenašanja oziroma prevažanja knjig, čiščenja in sortiranja in poskrbela, da so knjige zasedle police in postale vreden in še kako pomemben del Kredaričine knjižnice.

Zahvaljujemo se predstavnikom novosadske organizacije Zmajeve dečije igre in gospe Ružici, ki so s tako gesto društvo zadolžili za vse čase.

Elza Ajduković

SLAVA VOJVODINE KRANJSKE

Septembra je naša dolgoletna članica Vera Vozar prinesla 53 knjig v slovenskem jeziku, večina so monografije, poljudnoznanstvena literatura, priročniki, kuharji in vse to v bogati barvni tehniki in odlični vezavi, med njimi tudi Slava Vojvodine Kranjske.

Tu so se našli razni naslovi o slovenskih naravnih lepota, gorah, rastlinah in živalih, o zgodovini in umetnosti, vse lepo ohranjene skratka kot nove. Društvo Slovencev se zahvaljuje za darovanje knjig, vse člane, ki ne obiskujejo pouka pa vabi, naj se oglasijo v društvu, kjer lahko vsak delovni dan tudi dopoldne

prebirajo knjige, listajo revije, poslušajo slovensko glasbo, pogledajo kakšen video material o slovenskih občinah in zanimivostih iz Slovenije v naši knjižnici in čitalnici. Lahko se družijo in igrajo družbene igre.

Upokojenci in upokojenke! Ne sedite samo doma pred televizijo! Sprehodite se do društva, da se družite med seboj in z nami, da se pogovarjamo po slovensko in da mlajšim članom prenesete del svojega slovenskega duha, ki predstavlja dragocen članek v razvoju naše slovenske tradicije.

Elza Ajduković

Zahvaljujemo se za vsestransko podporo predsedniku društva Ivanu Zavrtaniku z družino, družini Kekić, Veselinov, Ajduković, Veriš, Maletin, Popović, Polanec, Konecky, Mitrović, Dimitrijević, Stajić, Grbović in drugim ter članom društva Katji Juršić Huzjan, Aleksandri Guljaš, Mariji Lovrić in učiteljici Rut Zlobec in Ljubu Popoviću, prijatelju in članu niškega društva ter organizacijam v Sloveniji in v Srbiji. Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Združenju slovenska izseljenska matica, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije ter Zavodu za šolstvo Republike Slovenije, častnemu konzulu Republike Slovenije v Vojvodini Rajku Mariću, metropolitu msgr. Stanislavu Hočevarju, Pokrajinskemu in mestnemu sekretariatu za kulturo in obveščanje Novega Sada in Vojvodine, Nacionalnemu svetu slovenske nacionalne manjšine v Srbiji, Kulturnemu centru Novi Sad, Mestni upravi mesta Novi Sad in županu, Židovski občini, Baletni šoli in Glasbeni mladini Novi Sad in drugim.

Bilten "Kredarica" izhaja tromesečno. Uredniški odbor: Marija Lovrić-urednica. Člani: Elza Ajduković, Đorđe Veselinov, Nevena Belić, Jasmina Veselinov, Nina Stanimirov Veriš. Aleksandar Jovanović-tehnični urednik in priprava za tisk. Izvod brezplačen. Naslov uredništva: Društvo Slovencev Kredarica, 21000 Novi Sad, Trg slobode 3. Telefon 021/427-106. E-mail: pisarna@kredarica.org Rešenjem Sekretarijata za informisanje br.:105/651-00104/2002-01 od 19.novembra 2002, Bilten "Kredarica" upisan u Registar sredstava informisanja. Izhajanje številke je omogočil Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

CIP-Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad
061.237 (497.113 Novi Sad)
urednica Marija Lovrić.- Let.1, št.1(marec 2001)-
- KREDARICA: bilten Društva Slovencev v
Novem Sadu 2001- Ilustr.; 30cm

Tromesečno
COBISS.SR-ID 223277807